

NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Aplikowanie o środki z Funduszy Europejskich

Instytucje Wdrażające – którą wybrać?

www.funduszeuropejskie.gov.pl

Portal Funduszy Europejskich

Wiadomości >	Wstęp do Funduszy Europejskich >
Nabór wniosków >	Organizacja Funduszy Europejskich >
Szkolenia i konferencje >	Poradnik beneficjenta >
Dokumenty i wytyczne >	Sukces dzięki Funduszom Europejskim >
Analizy raporty i podsumowania >	Działania promocyjne >

Szukaj: >

Jak realizować projekty z Funduszy Europejskich

Wybierz Program
Serwisy Funduszy Europejskich

Dla kogo fundusze? >

Skorzystaj z wyszukiwarki dotacji - odpowiedź na kilka prostych pytań i dowiedz się jakie masz możliwości uzyskania wsparcia z Funduszy Europejskich na swój projekt.

Wyszukiwarka dotacji >>

Cykl życia projektu >

- 1. Wniosek o dofinansowanie
- 2. Ocena Twojego projektu
- 3. Podpisz umowę
- 4. Realizacja działań
- 5. Sprawozdawczość
- 6. Kontrola projektu

Spot przygotowany w ramach kampanii "Na tropie Funduszy":

Spot promujący Fundusze Eu

Program Rozwój Polski Wschodniej

Wiadomości >>

RSS

Aktualności

Nabór wniosków

Szkolenia, konferencje

Zmiany w dokumentach

Instytucje Wdrażające – którą wybrać?

Wyszukiwarka dotacji unijnych pozwoli Ci dowiedzieć się, jakie są możliwości pozyskania środków dla twoich projektów. Test trwa tylko chwilę.

Gdzie chcesz realizować swój projekt?
Zaznacz, gdzie chcesz realizować swój projekt.

Wybierz Program

Serwisy Funduszy Europejskich

--- wybierz program ---

Ekran 1 z 4

Gdzie chcesz realizować swój projekt?

W jakiej dziedzinie chcesz realizować projekt?

Określ typ beneficjenta którym jesteś?

Wyniki

Gdzie chcesz realizować swój projekt?

Zaznacz, gdzie chcesz realizować swój projekt.

- dolnośląskie
- kujawsko-pomorskie
- lubelskie
- lubuskie
- łódzkie
- małopolskie

- Projekt ogólnopolski

- mazowieckie
- opolskie
- podkarpackie
- podlaskie
- pomorskie

- śląskie
- świętokrzyskie
- warmińsko-mazurskie
- wielkopolskie
- zachodniopomorskie

UWAGA: Jeśli chcesz uzyskać dofinansowanie na **rozpoczęcie działalności gospodarczej** możesz skorzystać z Działania 6.2 *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i zatrudnienia* Programu Kapitał Ludzki ➔
Ponadto, jeśli mieszkasz w województwie opolskim, możesz starać się także o dofinansowanie z Poddziałania 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach* Regionalnego Programu Województwa Opolskiego ➔

***

Instytucje Wdrażające – którą wybrać?

Gdzie chcesz realizować swój projekt?

W jakiej dziedzinie chcesz realizować projekt?

Określ typ beneficjenta którym jesteś?

Wyniki

W jakiej dziedzinie chcesz realizować projekt?

Wybierz dziedzinę, w której chcesz realizować swój projekt.

Badania i rozwój

Edukacja

Energetyka

Gospodarka odpadami

Gospodarka wodno-ściekowa

Kultura i sztuka

Medycyna i zdrowie

Ochrona granic

Ochrona środowiska

Rozwój lokalny

Spoleczeństwo informacyjne

Transport

Turystyka

Wzrost konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw

Zatrudnienie i integracja społeczna

<< Wstecz

Dalej >>

Instytucje Wdrażające – którą wybrać?

Gdzie chcesz realizować swój projekt?

W jakiej dziedzinie chcesz realizować projekt?

Określ typ beneficjenta którym jesteś?

Wyniki

W jakiej dziedzinie chcesz realizować projekt?

Wybierz dziedzinę, w której chcesz realizować swój projekt.

- Budowa i unowocześnianie systemów informacyjnych
- Budowa lub doskonalenie istniejących baz danych
- Budowa, rozbudowa bezpiecznych i szerokopasmowych sieci współdziałających ze szkieletowymi sieciami regionalnymi/krajowymi
- Inwestycje w usługi lub aplikacje dla obywateli w zakresie administracji publicznej, ochrony zdrowia, turystyki, edukacji, oświaty, gospodarki komunalnej
- Opracowanie i utworzenie systemów informacji oraz systemów informacji kulturalnej i turystycznej
- Projekty na rzecz poprawy dostępności do ICT
- Przygotowanie instytucji publicznych do elektronicznego obiegu dokumentów
- Realizacja procesów biznesowych w formie elektronicznej
- Roboty budowlane dotyczące obiektów i infrastruktury technicznej niezbędnej dla tworzenia/unowocześniania sieci i systemów telekomunikacyjnych/informatycznych
- Rozbudowa sieci telekomunikacyjnych
- Rozwój i wdrażanie wspólnych usług elektronicznych
- Tworzenie oraz rozwijanie publicznych rejestrów referencyjnych (w tym geograficznych systemów informacji przestrzennej (GIS))
- Tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu
- Tworzenie stron internetowych, portali i administrowanie nimi, hosting i utrzymanie domen
- Tworzenie wirtualnych muzeów, galerii, fonotek, filmotek, cyfrowych bibliotek, czytelni
- Wspieranie e-learning i e-business
- Wyposażenie centrów zarządzania sieciami oraz Regionalnego Centrum Danych

<< Wstecz

Dalej >>

Instytucje Wdrażające – którą wybrać?

Gdzie chcesz realizować swój projekt?

W jakiej dziedzinie chcesz realizować projekt?

Określ typ beneficjenta którym jesteś?

Wyniki

Do której kategorii beneficjentów należysz?

Wybrane wcześniej przez Ciebie kategorie, pozwoliły już na wygenerowanie listy typów beneficjentów, którzy mogą taki projekt realizować. Określ typ beneficjenta, do którego należysz.

Administracja państwowa (rządowa)

Edukacja, nauka i szkolnictwo

Instytucje kultury, sportu i turystyki

Kościoły i związki wyznaniowe

Organizacje pozarządowe

Przedsiębiorcy

Samorząd terytorialny i podmioty mu podległe

<< Wstecz

Dalej >>

Instytucje Wdrażające – którą wybrać?

Gdzie chcesz realizować swój projekt?

W jakiej dziedzinie chcesz realizować projekt?

Określ typ beneficjenta którym jesteś?

Wyniki

Kryteria wyszukiwania:

Region: mazowieckie

Dziedzina w której chcesz realizować swój projekt: Realizacja procesów biznesowych w formie elektronicznej
Rozwój i wdrażanie wspólnych usług elektronicznych
Tworzenie wirtualnych muzeów, galerii, fonotek, filmotek, cyfrowych bibliotek, czytelni

Typ beneficjenta:

Wyniki

Oto propozycje, które znaleźliśmy, na podstawie podanych przez Ciebie informacji.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Działanie: 11.1 Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

Działanie: 8.1 Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej

Działanie: 8.2 Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B

<< Wstecz

Od nowa

Instytucje Wdrażające – którą wybrać?

www.funduszeuropejskie.gov.pl

Strona główna | Mapa strony | Słowniczek | Zasady promocji FE | Kontakt | Wydawnictwa | Pytania i odpowiedzi | English version

Porta**l** Funduszy Europejskich

AA

Wiadomości >	Wstęp do Funduszy Europejskich >
Nabór wniosków >	Organizacja Funduszy Europejskich >
Szkolenia i konferencje >	Poradnik beneficjenta >
Dokumenty i wytyczne >	Sukces dzięki Funduszom Europejskim >
Analizy raporty i podsumowania >	Działania promocyjne >

Szukaj: >

Organizacja Funduszy Europejskich > Instytucje w programach

Organizacja Funduszy Europejskich / Instytucje w programach

Zapoznaj się z systemem wdrażania funduszy, instytucjami oraz ich kompetencjami. Poznaj ekspertów oceniających projekty w programach na lata 2007-2013.

System   Kompetencje instytucji   **Instytucje w programach**   Eksperti w programach

Innowacyjna Gospodarka >
Infrastruktura i Środowisko >
Kapitał Ludzki >
Pomoc Techniczna >
Rozwój Polski Wschodniej >
Europejska Współpraca Terytorialna >

Wybierz Program
Serwisy Funduszy Europejskich

Instytucje Wdrażające – którą wybrać?

Organizacja Funduszy Europejskich / Instytucje w programie

Zapoznaj się z systemem wdrażania funduszy, instytucjami oraz ich kompetencjami. Poznaj ekspertów oceniających projekty w programach na lata 2007-2013.

System

Kompetencje instytucji

Instytucje w programie

Eksperti

Wybierz Program

Serwisy Funduszy Europejskich

--- wybierz program ---

Jeśli masz szczegółowe pytania dotyczące konkretnego działania w ramach Programu Innowacyjna Gospodarka, skontaktuj się z właściwą Instytucją Wdrażającą:

Instytucje Wdrażające (Pośredniczące II stopnia):

Ośrodek Przetwarzania Informacji (dla poddziałania 1.1.1, działania 1.3)

al. Niepodległości 188 b
00-608 Warszawa
tel.: +48 22 570 14 00
fax: +48 22 825 33 19
e-mail: opi@opi.org.pl
dodatkowych informacji udziela Dział Wdrażania tel.: 22 351 70 87

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (dla działań 1.4, 3.1, 3.3, 4.1, 4.2, 4.4, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1, 8.1, 8.2)

ul. Pańska 81/83
00-834 Warszawa
tel.: +48 22 432 80 80, 652 80 80
fax: +48 22 432 86 20, 432 84 04, 652 86 20, 652 84 04

Bank Gospodarstwa Krajowego (dla działania 4.3)

Departament Programów Europejskich
Wydział Wdrażania Kredytu Technologicznego
Wydział Finansowania Kredytu Technologicznego
Al. Jerozolimskie 7
00-955 Warszawa,
tel.: +48 22 522 94 10
fax: +48 22 522 91 94
e-mail: fkt@bgk.com.pl
dpe@bgk.com.pl

Jeśli nie wiesz, z jakiego działania w ramach Programu możesz uzyskać wsparcie na swój pomysł, skontaktuj się z Punktem Informacyjnym w Twoim regionie.

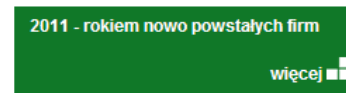
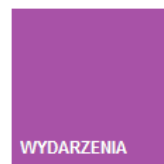
Baza Teleadresowa
Punktów
Informacyjnych

Instytucje Wdrażające – którą wybrać?

RSS | Newsletter | Kontakt | Linki

Wysoki kontrast

Terminy naborów

2011
Pełny harmonogram naborów wniosków

PO IG 6.1 - od 20.06.2011 r.
Działania 6.1 „Paszport do eksportu”

PO KL 2.1.2 - od 30.05.2011 r.
Poddziałanie 2.1.2 „Partnerstwo dla zwiększania adaptacyjności”

Aktualności

Podpisana umowa na realizację projektu pn. "Budowa obwodnicy Końskich na drodze wojewódzkiej nr 728"

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości informuje, że w dniu 7 czerwca 2011 r. podpisana została umowa na realizację projektu pn. „Budowa obwodnicy Końskich na drodze wojewódzkiej nr 728” finansowanego z funduszu Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej.

09 czerwca 2011 r. [więcej](#)

XI Forum Edukacyjne dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw - transmisja on line

Ważne dla Wnioskodawców

Dyżury ekspertów

Najnowsze publikacje

Kontrola zamówień publicznych

Instytucje Wdrażające – którą wybrać?

RSS | Newsletter | Kontakt | Linki

Wysoki kontrast

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

Informacje podstawowe

Harmonogram składania wniosków

Działanie 1.4 - 4.1

Działanie 3.1

Poddziałanie 3.3.1

Poddziałanie 3.3.2

Działanie 4.2

Działanie 4.4

Działanie 5.1

Działanie 5.2

Działanie 5.2 - projekt systemowy

Informacje podstawowe

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PARP uczestniczy w trzynastu działaniach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka w ramach osi priorytetowych:

- Oś priorytetowa 1:** Badania i rozwój nowoczesnych technologii;
- Oś priorytetowa 3:** Kapitał dla innowacji;
- Oś priorytetowa 4:** Inwestycja w innowacyjne przedsięwzięcia;
- Oś priorytetowa 5:** Dyfuzja innowacji;
- Oś priorytetowa 6:** Polska gospodarka na rynku międzynarodowym;
- Oś priorytetowa 8:** Społeczeństwo informacyjne - zwiększenie innowacyjności gospodarki.

Kluczową rolą Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka jest wsparcie rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw oraz konkurencyjności polskiej gospodarki. W ramach PO IG dotowane będą projekty innowacyjne w skali kraju lub na poziomie międzynarodowym. Mają być one związane głównie z zastosowaniem nowych rozwiązań technologicznych, produktów, usług czy organizacji.

Zadaniem programu jest ułatwienie dostępu do finansowania innowacyjnych przedsięwzięć podejmowanych przez małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP). W ramach PO IG planowane są działania promocyjne na rzecz gospodarki, eksportu, i

Innowacyjni - Dobre praktyki

Mapa dotacji UE

Kurs Euro - ECB

Instytucje w programie PO IG 2007-2013

Harmonogram uruchomienia programów operacyjnych

Portal Funduszy Europejskich

Biuletyn "Innowacyjni"

Dokumenty programowe

Promotorzy Projektów Innowacyjnych

Instytucje Wdrażające – którą wybrać?

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka		
Informacje podstawowe		Działanie 8.1 PO IG
Harmonogram składania wniosków		Nabór wniosków
Działanie 1.4 - 4.1	DOKUMENTY PODSTAWOWE	Dokumentacja
Działanie 3.1	Regulamin przeprowadzania konkursu pobierz plik [275kB]	Generator wniosków
Poddziałanie 3.3.1	Przewodnik po kryteriach wyboru finansowanych operacji w ramach POIG pobierz plik [381kB]	Pytania i odpowiedzi
Poddziałanie 3.3.2	Kryteria oceny projektów (link)	Komunikaty
Działanie 4.2	Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013 (link)	Zaliczki
Działanie 4.4	Opracowanie dotyczące rodzajów działalności gospodarczej wykluczonych z możliwości ubiegania się o dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013, wynikających z zakazu udzielania pomocy publicznej w określonych sektorach działalności gospodarczej w ramach zidentyfikowanego rodzaju pomocy publicznej pobierz plik [351kB]	Generator wniosków o płatność
Działanie 5.1		Listy wniosków zatwierdzonych do dofinansowania
Działanie 5.2	WNIOSEK O DOFINANSOWANIE REALIZACJI PROJEKTU WRAZ Z ZAŁĄCZNIKAMI	Lista podpisanych umów
Działanie 5.2 - projekt systemowy	Wnioski należy sporządzać w GENERATORZE WNIOSKÓW (link)	Błędy popełniane we wnioskach aplikacyjnych
Działanie 5.3	Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu pobierz plik (498kB)	Błędy popełniane we wnioskach o płatność
Poddziałanie 5.4.1	Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu pobierz plik (346kB)	Poradnik o rozliczaniu
Poddziałanie 5.4.2	Ankieta na potrzeby oceny kwalifikowalności VAT pobierz plik (59kB)	Archiwum działania 8.1 PO IG
Działanie 6.1	Oświadczenie dotyczące kwalifikowalności VAT pobierz plik (83kB)	Portal Wspieramy e-Biznes
Działanie 8.1	Zalecenia Instytucji Zarządzającej dotyczące kwalifikowalności VAT pobierz plik (40kB)	
Działanie 8.2	Instrukcja dla Wnioskodawców posiadających bezpieczny podpis elektroniczny z certyfikatem kwalifikowanym, korzystających z portalu ePUAP pobierz plik	

Generatory Wniosków Aplikacyjnych

www.pokl.mazowia.eu

Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU)

Start

Zapoznaj się z programem PO KL 2007-2013

System Realizacji PO KL - dokumentacja

Aktualności

Komunikaty

Poziom wykorzystania alokacji

Plany działania

Harmonogramy oceny merytorycznej

Harmonogram konkursów PO KL na 2011 r.

Szkolenia

Nabory - ogłoszenia o naborach wniosków

Złóż wniosek aplikacyjny

Listy rankingowe projektów

Listy członków KOP

Złóż wniosek aplikacyjny

Strona główna > Złóż wniosek aplikacyjny

Uprzejmie informujemy, że w odpowiedzi na prośbę beneficjentów Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w dniu 17 marca br. udostępniło wersję off-line Generators Wniosków Aplikacyjnych. Aplikacja występuje pod nazwą Generator Wniosków Aplikacyjnych - Edytor i można ją zainstalować lokalnie na komputerze użytkownika, tym samym w trakcie pracy nie będzie wymagane stałe podłączenie do sieci Internet.

Udostępnione narzędzie jest wersją beta (testową), które w przypadku korzystania z przeglądarki Internet Explorer 6.0 nie obsługuje funkcji podgląd wydruku po wybraniu z górnego menu opcji „Pogląd”. Ponadto niewłaściwie funkcjonuje mechanizm wyświetlania pomocy po wybraniu przycisku „Pomoc”. Pozostałe mechanizmy działają poprawnie. Produkcyjna (ostateczna) wersja generatora zostanie udostępniona po rozwiązaniu ww. braku funkcjonalności. Dodatkowo zostanie dodany mechanizm automatycznej aktualizacji aplikacji do wersji udostępnionej na serwerze.

Generator Wniosków Aplikacyjnych- Edytor jest kompatybilny z wersją dostępną przez Internet, jak również z plikami XML wygenerowanymi we wcześniejszej wersji Generators Wniosków Aplikacyjnych.

Aby przejść do strony Ministerstwa Rozwoju Regionalnego i pobrać generator kliknij poniższy link:

GENERATORA

- [GENERATOR WNIOSKÓW APLIKACYJNYCH OFF-,LINE](http://www.efs.gov.pl) (przekierowanie na stronę www.efs.gov.pl)
- [GENERATOR WNIOSKÓW APLIKACYJNYCH ONLINE](http://www.efs.gov.pl) - strona [efs.gov.pl](http://www.efs.gov.pl)
- Wniosek o dofinansowanie projektu (1626.17 KB) (2010-02-18)
- Instrukcja do wniosku o dofinansowanie w ramach PO KL – wersja obowiązująca od 1 stycznia 2011 r. (2206.44 KB) (2010-12-17)
- [WERSJE ARCHIWALNE](#)

Generatory Wniosków Aplikacyjnych

www.rpo.mazowia.eu

Strona główna MJWPU

Kalendarz wydarzeń

Aktualności

Strona RPO WM

HARMONOGRAM NABORÓW WNIOSKÓW

Komunikaty

Zapoznaj się z programem RPO WM 2007-2013

ZADAJ PYTANIE dot. RPO WM! - Formularz Głównego Punktu Informacyjnego

Dokumenty programowe

Szkolenia

NABORY WNIOSKÓW

WNIOSZEK O DOFINANSOWANIE PROJEKTU

LISTY RANKINGOWE

UMOWA - Podpisanie umowy i realizacja projektu. Płatności

Aktualny kurs EUR/PL wg EBC

KONTROLA PROJEKTU

POMOC PUBLICZNA w projekcie i w realizacji

WNIOSZEK O DOFINANSOWANIE PROJEKTU
Strona główna > WNIOSZEK O DOFINANSOWANIE PROJEKTU

Prosimy o zapoznanie się z dokumentami pomocnymi w wypełnianiu wniosku o dofinansowanie projektu.

- Wzór wniosku o dofinansowanie (302.28 KB) (2011-06-02)
- Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie (572.88 KB) (2011-06-02)
- Informacja w zakresie prawidłowego opracowania i złożenia wniosku o dofinansowanie projektu i załączników w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013. (274.08 KB) (2009-02-16)
- Wzór wniosku o dofinansowanie projektu (271.02 KB) (2010-04-14)
- Instrukcja wypełniania wniosku (560.33 KB) (2010-04-14)
- Instrukcja elektronicznego formularza wniosku (807.13 KB) (2009-04-06)
- Prawidłowe oznaczenie załączników we wniosku
- Zasada proporcjonalności wydatków - Komunikat z 07.12.2009 r. (102.47 KB) (2009-12-07)
- Spółki cywilne w RPO WM - Komunikat (144.36 KB) (2009-02-17)
- "Nowa definicja MŚP" - w jaki sposób określić wielkość przedsiębiorstwa (806.21 KB) (2010-06-16)
- Biznes Plan, Studium Wykonalności
- Partnerstwo
- Ocena oddziaływania na środowisko
- Kwalifikowanie wydatków
- Równość szans w projektach Programu Rozwój Polski Wschodniej
- Załączniki do wniosku - Przygotowanie załączników do wniosku w ramach RPO Województwa Mazowieckiego 2007-2013
- Załączniki do wniosku
- [Złóż wniosek - Mazowiecki Elektroniczny Wniosek Aplikacyjny \(MEWA\)](#)
- Ocena wniosku o dofinansowanie projektu

Części wniosku aplikacyjnego

- I. Informacje o projekcie
- II. Beneficjent (projektodawca)
- III. Charakterystyka projektu
- IV. Szczegółowy budżet projektu
- V. Budżet projektu
- VI. Oświadczenie
- VII. Harmonogram realizacji projektu

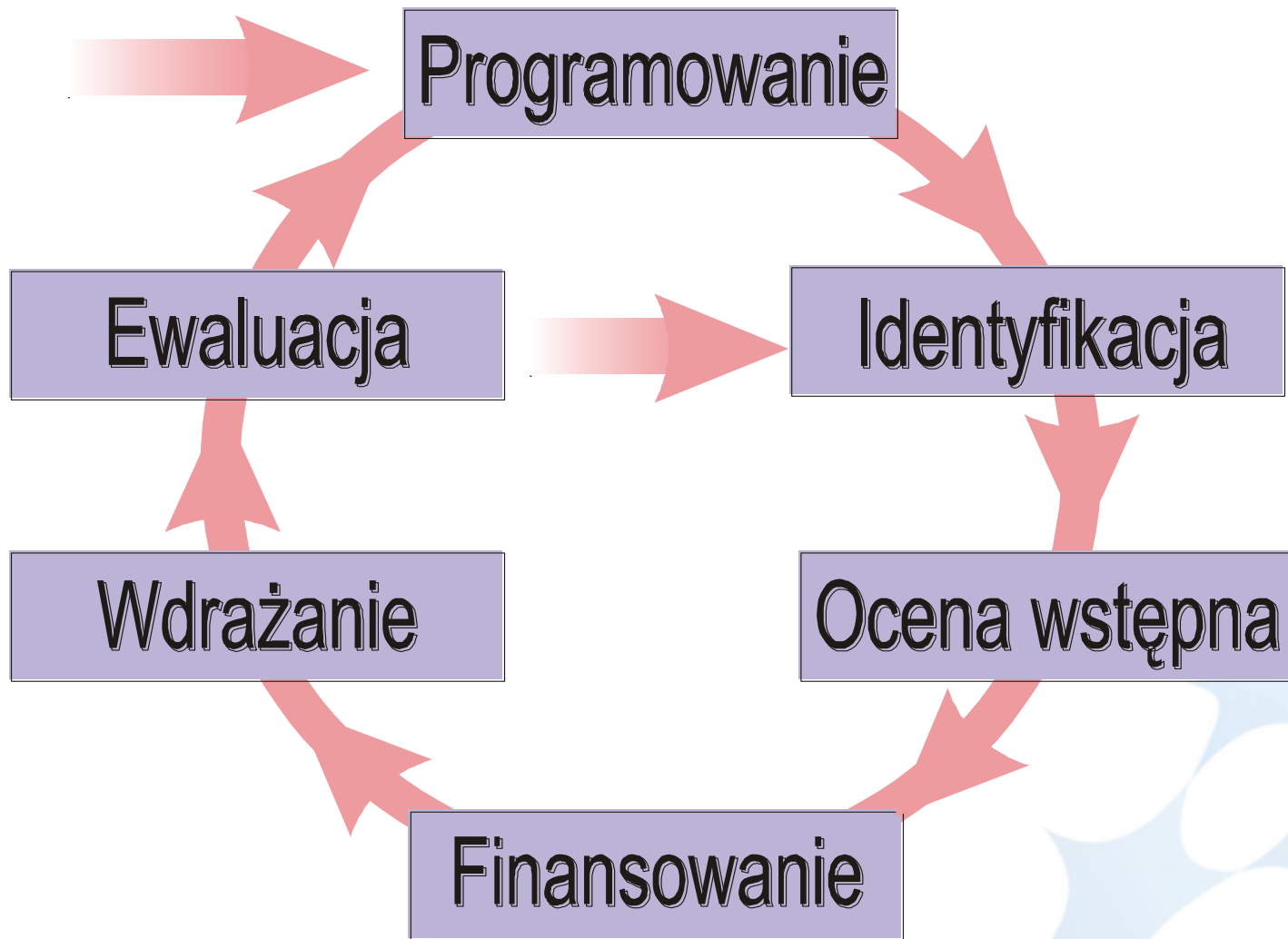
Cykl życia projektu

Project Cycle Management

Zarządzanie cyklem projektu - **PCM (ang. Project Cycle Management)** to system zarządzania projektami stworzony na potrzeby realizacji złożonych przedsięwzięć, przyjęty przez Komisję Europejską w 1992 roku. Prosty, wywodzący się z nauk zarządzania i bazujący na podejściu **GOPP (goal oriented project planning)**, model pozwalający jasno sprecyzować cele, zadania i efekty projektu przy jednoczesnym minimalizowaniu ryzyka niepowodzenia przedsięwzięć.

Głównym celem stworzenia PCM było dostarczenie narzędzia pomagającego wykonać wszystkie zamierzenia w zaplanowanym czasie, w ramach zatwierdzonego budżetu i z osiągnięciem założonych rezultatów. Sposób postępowania opisany w cyklu projektu daje podstawę do tworzenia spójnej i zwięzłej koncepcji przedsięwzięć, jakie zostaną podjęte i dlatego stanowi bardzo użyteczne dla projektodawców narzędzie zarządzania projektem.

Programowanie

Stanowi punkt wyjścia w procesie realizacji projektu. Jest to etap, na którym w oparciu o analizę zagrożeń i możliwości identyfikuje się ogólne grupy projektów, których realizacja przyczyni się do poprawy sytuacji w danym obszarze, np. wykluczenia społecznego.

Jest to bardzo istotny etap. Niestety, bardzo często pomijany. Programowanie dokonywane jest przede wszystkim w oparciu o analizy priorytetów społeczności lokalnej oraz informacje zawarte, między innymi, w takich dokumentach, jak strategię rozwoju.

Identyfikacja

- Przegląd zgłoszonych propozycji projektów
- Selekcja projektów według przyjętych kryteriów oceny i wskazanie projektów dla których powinny zostać sporządzone dokładniejsze studia, potwierdzające celowość ich realizacji.

Etap ten powinien dać, np. odpowiedź na pytanie, czy rzeczywiście konieczna jest budowa nowej oczyszczalni ścieków na terenie naszej gminy czy też wystarczy jedynie zmodernizować już istniejącą. To właśnie na tym etapie określamy zakres projektu, czyli wszystkie działania, które muszą zostać zrealizowane, po to aby osiągnąć zakładane cele.

Formułowanie

Projekty, które zostały zidentyfikowane w poprzednim etapie, są szczegółowo analizowane pod kątem efektywności ich realizacji (szczególnie technicznej i finansowej).

W formułowaniu konkretnych projektów bierze udział szerokie grono osób, instytucji i organizacji, które będą ich późniejszymi beneficjentami.

Finansowanie

Przedłożone wnioski są weryfikowane przez programy i fundusze pomocowe.

Następnie podejmowana jest ostateczna decyzja dotycząca zakresu współfinansowania projektu ze strony instytucji udzielających wsparcia finansowego.

W dalszej kolejności podpisywane są stosowne umowy oraz sporządzany jest końcowy montaż finansowy projektu.

Wdrożenie

Jest to etap, który polega na uruchomieniu wszystkich procedur, w wyniku których projekt zostanie zakończony. Wyróżniamy tu, między innymi, następujące czynności:
wyłonienie wykonawcy projektu
nadzór nad wykonaniem
oddanie obiektu do użytkowania.

W trakcie wdrażania projektu prowadzony jest ciągły jego monitoring, mający na celu zakończenie wszystkich działań zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem rzeczowo-finansowym.

Ocena

Porównujemy tutaj zgodność otrzymanych rezultatów z założeniami przyjętymi na etapie programowania i identyfikacji oraz osiągalność przewidywanych celów bezpośrednich i ogólnych projektu.

Etap ten bardzo często prowadzi także do identyfikacji nowych projektów

Co to jest projekt?

Nie ma jednej definicji projektu:

„Sekwencja zadań podjętych z zamierzeniem osiągnięcia unikalnych celów w określonych ramach czasowych”

Przedsięwzięcie, które:

- służy realizacji określonego celu
- posiada skoordynowane i wzajemnie powiązane ze sobą działania
- jest ograniczone w czasie (ma określony początek i koniec),
- posiada określony budżet i zasoby
- ma wyjątkowy charakter

CEL powinien być:

Specific (konkretny)

Measurable (mierzalny)

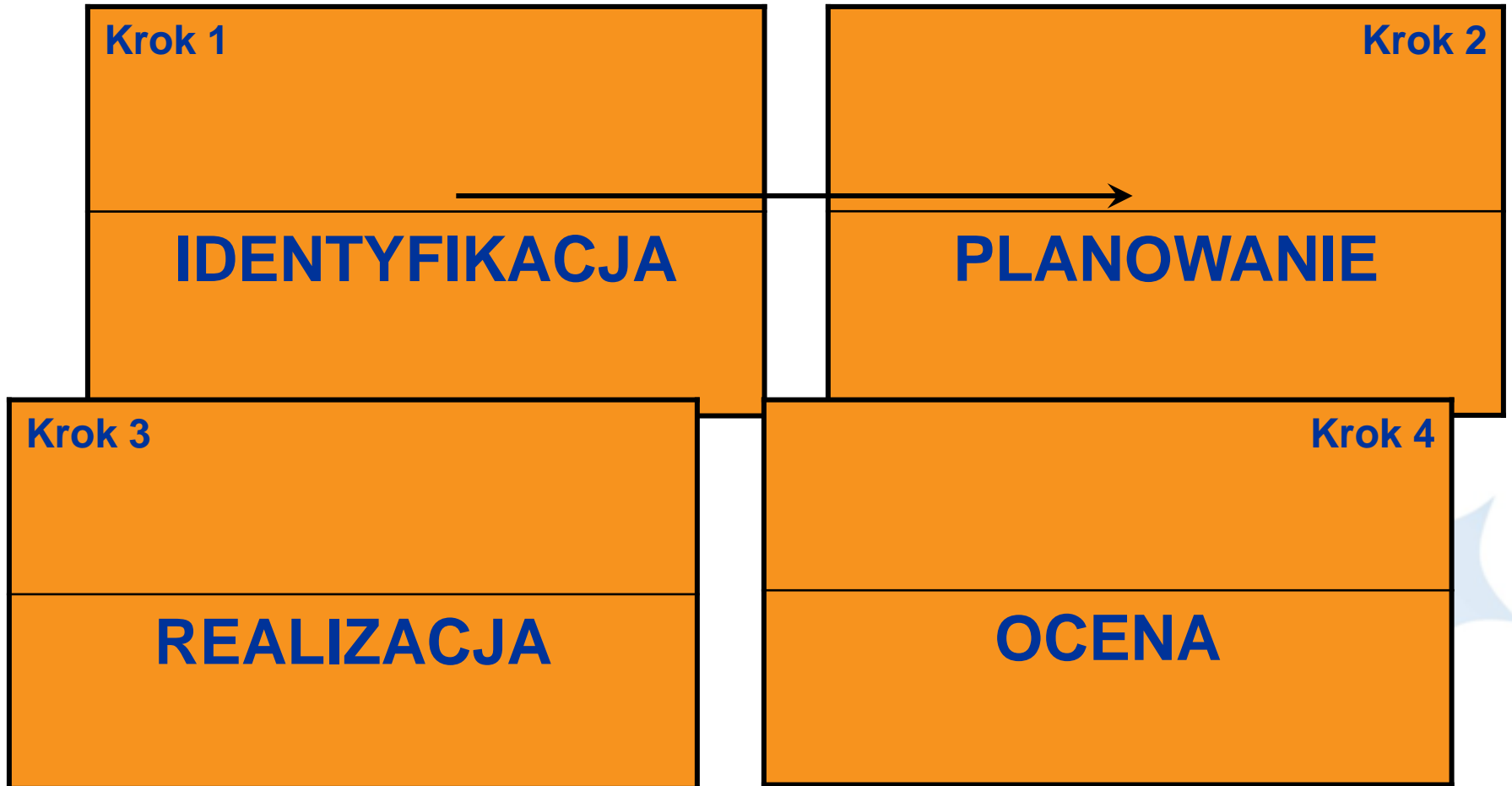
Achievable/available (dostępny)

Realistic (realistyczny)

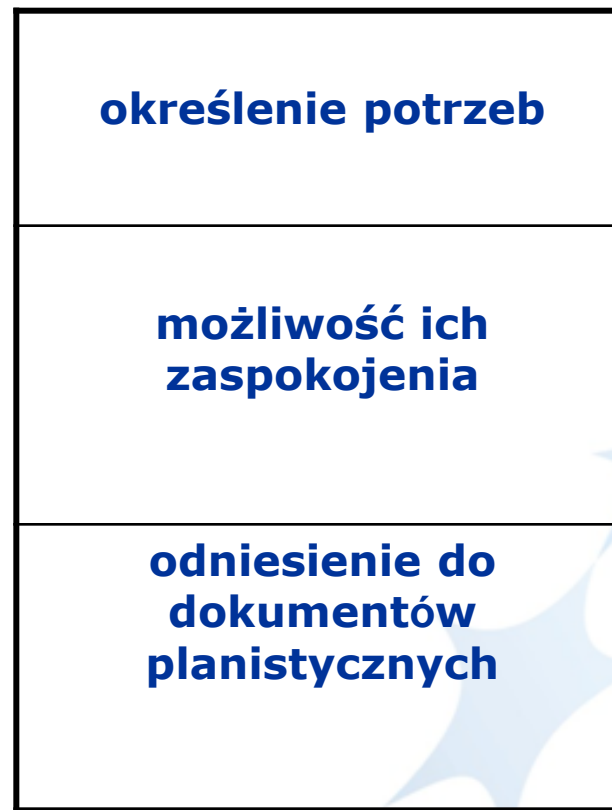
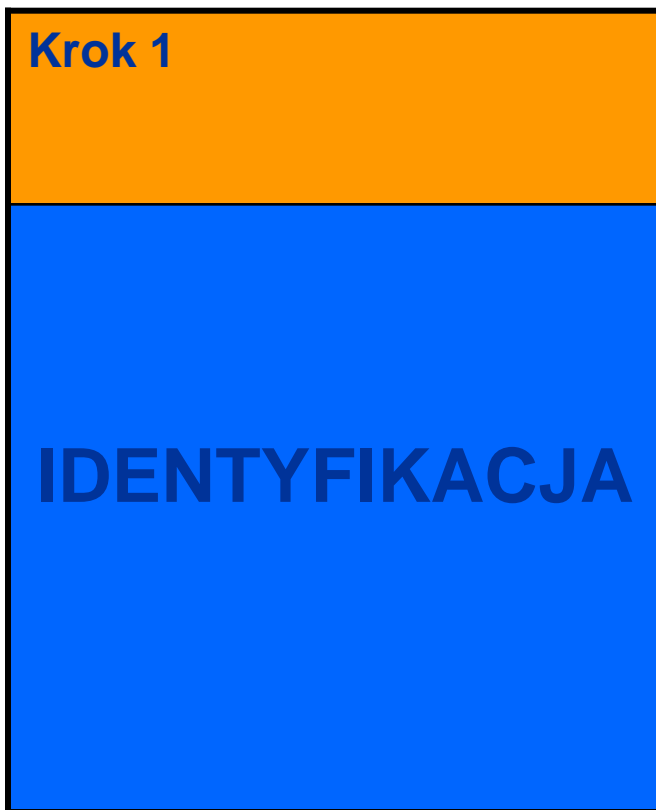
Timed (określony w czasie)

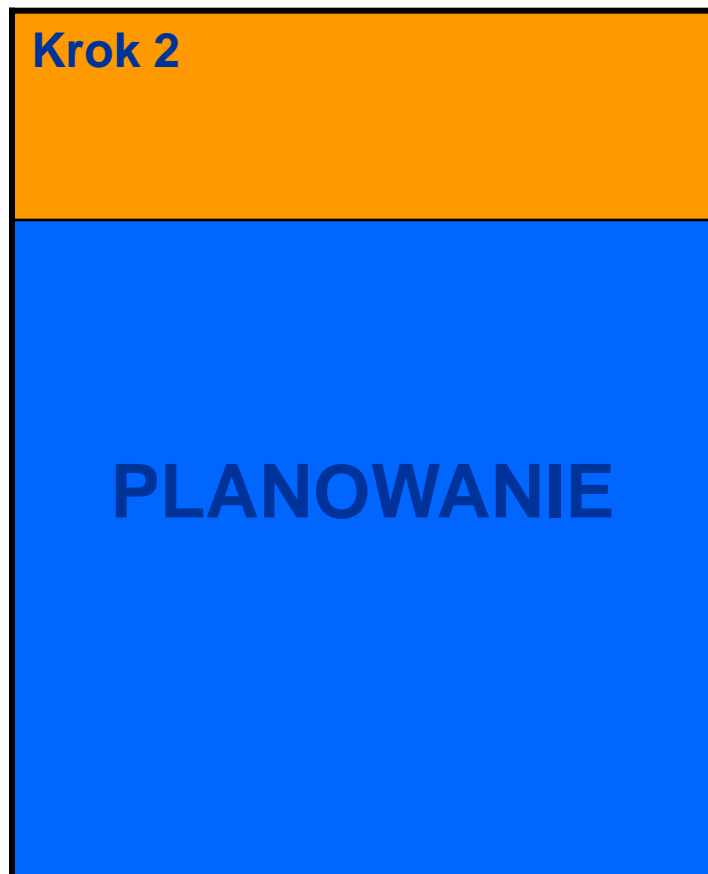
Konstrukcja PROJEKTU

Konstrukcja PROJEKTU

Konstrukcja PROJEKTU

Konstrukcja PROJEKTU

Krok 3

REALIZACJA

wdrażanie działań

**monitoring
wyników**

**diagnozowanie
zagrożeń**

Konstrukcja PROJEKTU

STRUKTURA PROJEKTU

Analiza sytuacji wyjściowej

Problem

Cele

Rezultaty

Produkty

Działania/metody/personel

Harmonogram

Budżet

Monitoring projektu

Ewaluacja

Promocja

Metoda matrycy logicznej (LogFrame)

Narzędzie zarządzania programami /projektami powstałe we wczesnych latach 70-tych na potrzeby US AID.

Obecnie jest standardem stosowanym w wielu programach UE w fazach:

- przygotowywania projektów,
- ich monitorowania i oceny.

Dotyczy to zwłaszcza programów pomocy zewnętrznej UE.

W funduszach strukturalnych znajdujemy też elementy tego podejścia.

Strategia projektodawcy

- 1) Projekty współfinansowane z funduszy strukturalnych muszą przyczyniać się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.
- 2) Myślimy potrzebami naszego regionu.
- 3) Projektujemy zgodnie z celami statutowymi naszej instytucji.
- 4) Poszukujemy innowacyjnych rozwiązań.
- 5) Nie możemy zakładać, że dzięki dotacji z funduszy strukturalnych zaspokoimy bieżące potrzeby naszej instytucji.

Metoda matrycy logicznej (LogFrame)

Jest to narzędzie służące:

- sformułowaniu konsekwentnego i realistycznego programu/projektu;
- jako pomoc w sprawnym zarządzaniu programem/projektem
- sformułowaniu punktów odniesienia do monitorowania i oceny osiągnięć/wyników programu/projektu;

•**Co to jest problem?**

•**Jak zidentyfikować problem, który chcemy rozwiązać?**

Burza mózgów

Warto:

- Pracować w małych, zamkniętych grupach (najlepiej 5-7 osób).
- Wybrać lidera, który będzie dbał o porządek i postępował zgodnie z zasadami.
- Stworzyć atmosferę bezpieczną, wspomagającą, zachęcającą i budującą (bez krytycyzmu, dyskusji lub oceny przed zakończeniem, drwin), rozluźniającą, żartobliwą, wyzwalającą entuzjazm.
- Wypisać wszystkie pomysły w miarę, jak się będą pojawiały tak, żeby każdy mógł je widzieć.
- Wymyślać tyle pomysłów, ile jest możliwe.
- Kontynuować także wtedy, gdy zaangażowanie opada, ale zakończyć przy pierwszych oznakach zmęczenia.

Jak utworzyć drzewo problemów? (1)

Reguła:

- 1. Problemy muszą być sformułowane jako negatywne sytuacje**
- 2. Problemy muszą być rzeczywiste a nie przyszłe czy wyimaginowane**
- 3. Pozycja problemu w hierarchii nie odnosi się do jego ważności**
- 4. Problem nie jest wynikiem braku rozwiązania ale istniejącą negatywną sytuacją**

Jak utworzyć drzewo problemów? (2)

Krok 1: Identyfikacja głównych problemów charakteryzujących istniejącą sytuację (burza mózgów)

Krok 2: Wybór pojedynczego problemu startowego/głównego

Krok 3: Identyfikacja problemów związanych z problemem startowym

Jak utworzyć drzewo problemów? (3)

Krok 4: Ustanowienie hierarchii przyczynowo skutkowej

- **Problemy, które bezpośrednio powodują problem startowy umieszczone są na poniżej**
- **Problemy , które są bezpośrednimi efektami problemów startowych są umieszczone powyżej**

Jak utworzyć drzewo problemów? (4)

Krok 5: Postąpić analogicznie z wszystkimi innymi problemami

Krok 6: Połączyć problemy strzałkami ilustrującymi związki przyczynowo skutkowe;

Krok 7: Przejrzeć diagram i weryfikować jego poprawność i kompletność

Opis problemu

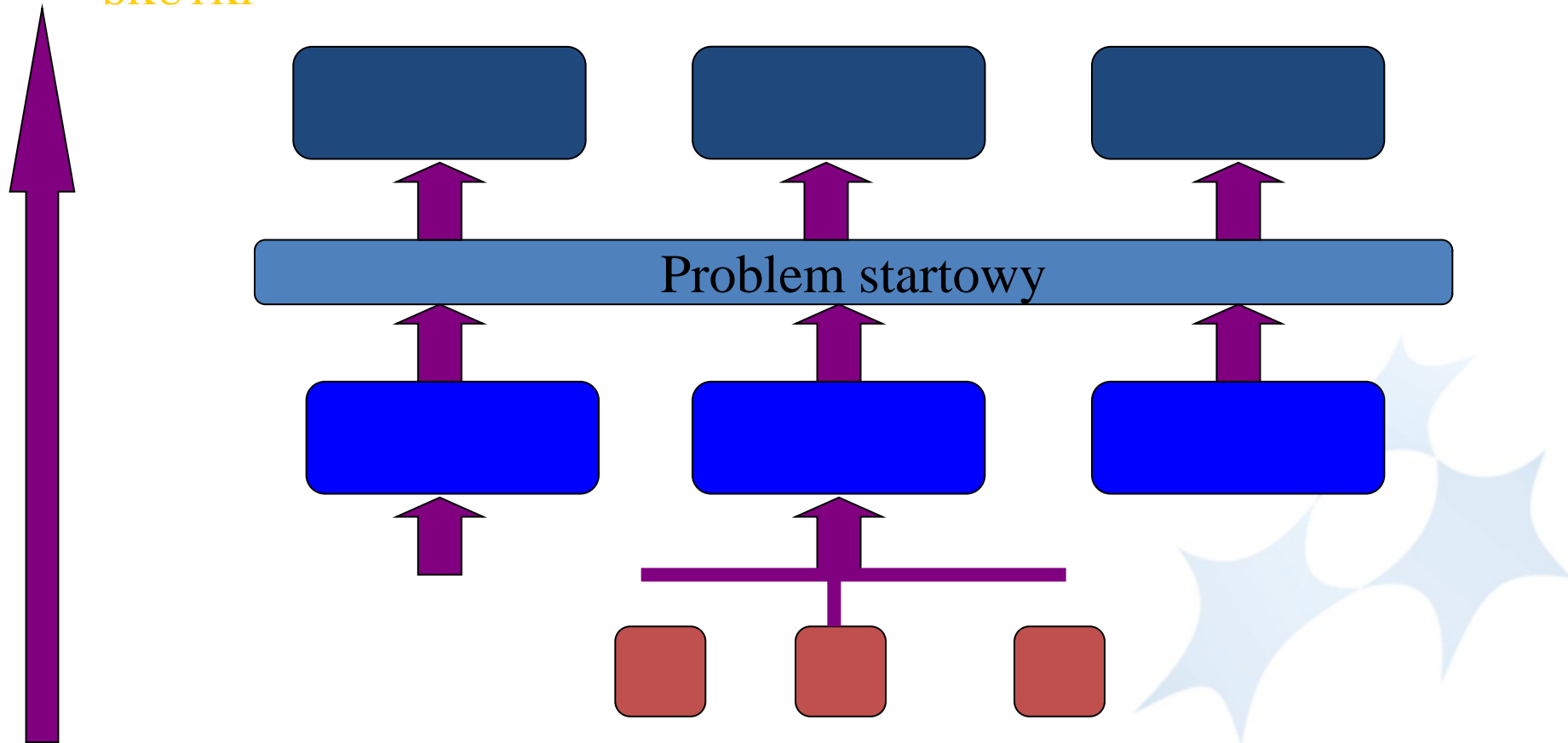
Należy opisać problem, który projekt ma rozwiązać

- **Istota problemu**
- **Przyczyna**
- **Skutek**

Drzewo problemów

SKUTKI

PRZYCZYNY

Analiza celów (1)

Technika służąca:

- opisowi przyszłego stanu rzeczy, który zaistnieje po rozwiązaniu problemów
- identyfikacji potencjalnych rozwiązań
- przekształceniu aspektów negatywnych w pozytywne

Analiza celów (2)

Krok 1: Przeformułuj wszystkie negatywne sytuacje w analizie problemów w sytuacje pozytywne, które są:

⇒pożądane

⇒osiągalne

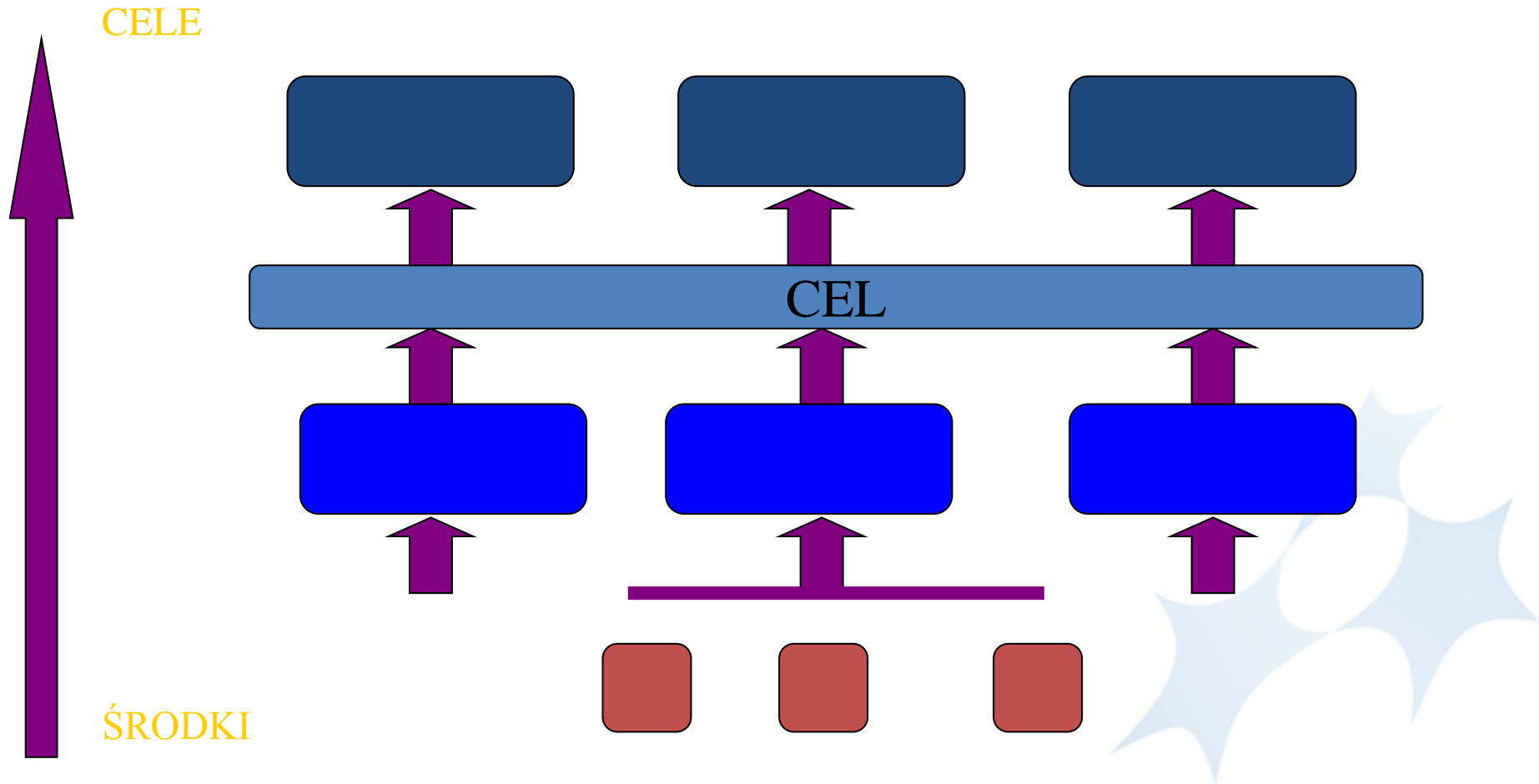
Analiza celów (3)

Krok 2: Zamień relacje przyczynowo-skutkowe w relacje środki-cele

Krok 3: Jeśli konieczne:

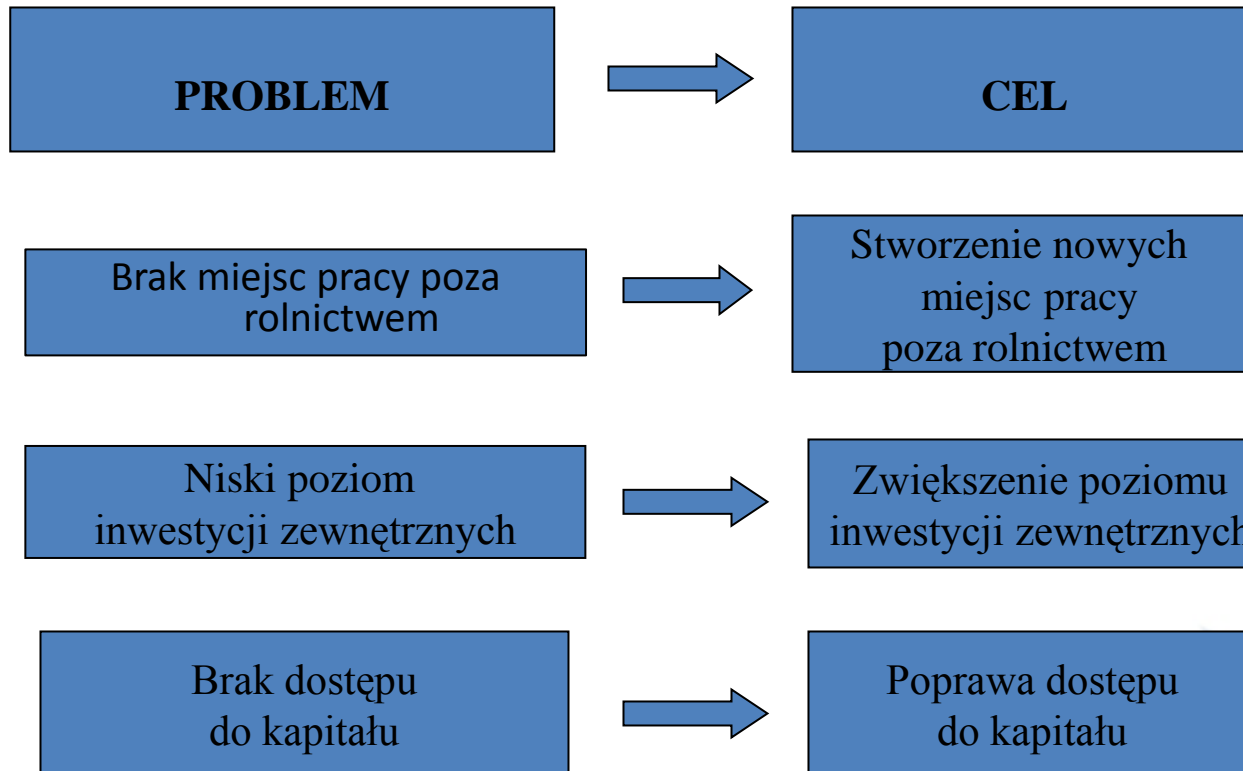
- przeformułuj stwierdzenia;
- dodaj nowe cele jeśli wydają się one właściwe i konieczne do osiągnięcia celu na wyższym poziomie;
- usuń cele, które nie są odpowiednie lub konieczne.

Drzewo celów (3)

Przekształcanie problemów w cele

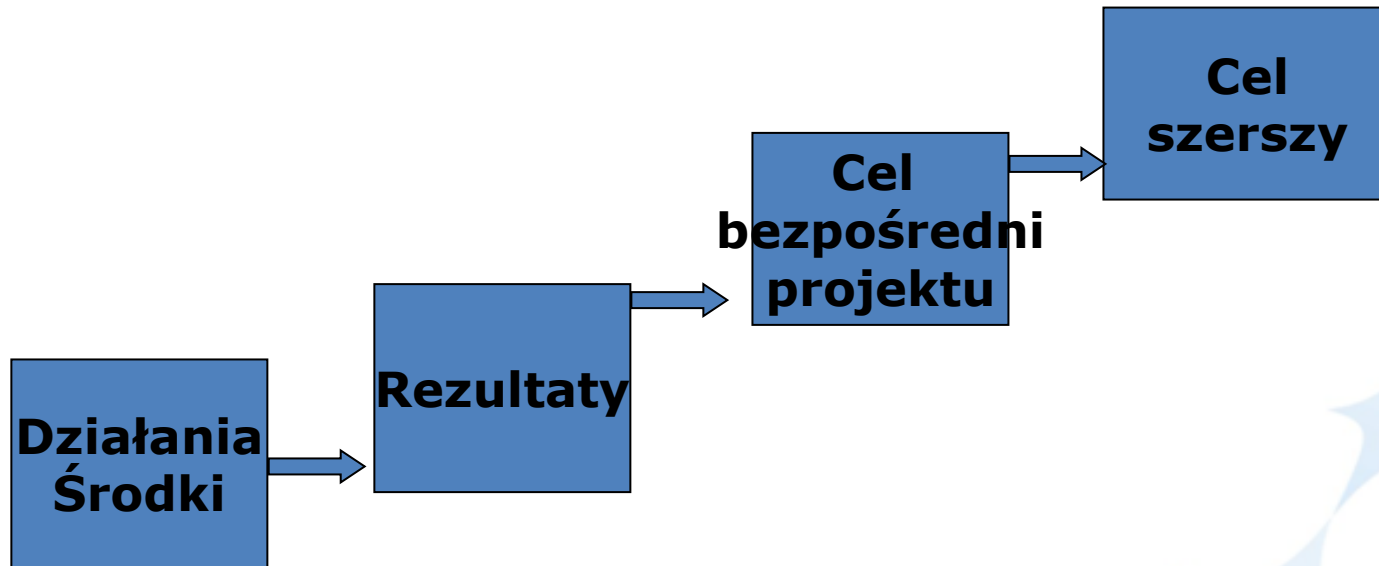

Analiza strategii

Celem analizy jest:

- **identyfikacja możliwych alternatywnych opcji lub sposobów przyczynienia się do celu szerszego**
- **osiągnięcie porozumienia co do priorytetowych strategii opartych na ocenie odpowiedniości (relevance), wykonalności (feasibility) i trwałości (sustainability) każdej z nich**
- **koncentracja środków na tym co ważne, efektywne i realizowalne**

Metoda matrycy logicznej (LogFrame)

MATRYCA LOGICZNA PROJEKTU			Nazwa programu i numer	
Projekt			Data zakończenia kontraktowania	Data zakończenia wydatkowania
			Budżet łączny	Budżet Phare
Cel szerszy	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji		
<i>Określić szerszy/strategiczny cel(e).</i>	<i>Jakie wskaźniki pokażą, że projekt przyczynił się do realizacji danego szerszego celu?</i>	<i>Skąd będzie pochodziła informacja dotycząca wskaźników?</i>		
Cel projektu (Cele bezpośrednie)	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia	
<i>Zdefiniować <u>cel(e) projektu</u>. Cel projektu winien odnosić się do kluczowego problemu, który ma być rozwiązany za pomocą projektu. Należy unikać sformułowania zbyt wielu celów.</i>	<i>Jakie wskaźniki pokażą, że <u>cel projektu</u> został osiągnięty?</i>	<i>Skąd będzie pochodziła informacja dotycząca wskaźników?</i>	<i>Jakie czynniki zewnętrzne muszą zajść w odniesieniu do <u>celu projektu</u> aby cel ten przyczynił się do realizacji <u>celu szerszego</u>? Jakie czynniki zewnętrzne mogą to utrudnić ?</i>	
Rezultaty	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia	
<i>Co zostanie osiągnięte poprzez realizację <u>działań</u> co sprawi, że osiągnięty zostanie założony <u>cel(e) projektu</u>?</i>	<i>Jakie wskaźniki pokażą, że dany <u>rezultat</u> został uzyskany?</i>	<i>Skąd będzie pochodziła informacja dotycząca wskaźników?</i>	<i>Jakie czynniki zewnętrzne muszą zajść w odniesieniu do <u>rezultatów</u> aby doprowadziły one do realizacji założonego celu projektu? Jakie czynniki zewnętrzne mogą utrudnić osiągnięcie założonego celu projektu?</i>	
Działania	Środki/ zasoby		Założenia	
<i>Należy wyliczyć <u>działania</u>, które doprowadzą do założonych <u>rezultatów</u> przy założeniu, że do dyspozycji będą <u>środki</u> (zasoby) jak obok.</i>	<i>Należy wyliczyć <u>środki</u> (zasoby), które są niezbędne do przeprowadzenia <u>działań</u> jak obok.</i>		<i>Jakie czynniki zewnętrzne muszą zajść aby <u>działania</u> i <u>środki</u> doprowadziły do założonych <u>rezultatów</u>? Jakie czynniki zewnętrzne mogą utrudnić uzyskanie założonych rezultatów?</i>	
			Warunki wstępne	
			<i>Sformułować warunki jakie muszą być spełnione aby projekt mógł się rozpocząć.</i>	

Metoda matrycy logicznej (1)

Kolumna pierwsza (Intervention logic – logika przedsięwzięcia)

Opis podstawowych elementów projektu ilustrujący główne relacje środek - cel pomiędzy nimi.

Każdy ze wskazanych poziomów winien logicznie wynikać z poziomu hierarchicznie niższego.

Metoda matrycy logicznej (2)

Kolumna druga (Objectively verifiable indicators

– obiektywnie weryfikowalne wskaźniki osiągnięć)

operacyjne definicje wskaźników, które posłużą do oceny powodzenia realizacji projektu.

Wskaźniki te winny być weryfikowalne

Metoda matrycy logicznej (3)

Kolumna trzecia (Sources of verification/information Źródła weryfikacji/informacji) –

Dane o źródłach informacji, które pozwolą na pomiar/ocenę wskaźników osiągnięć projektu i co za tym idzie weryfikację czy założone wartości/charakterystyki tych wskaźników zostały osiągnięte. Mogą to być wewnętrzne dokumenty projektu, dane zewnętrzne np. oficjalne statystyki bądź wyniki specjalnych badań.

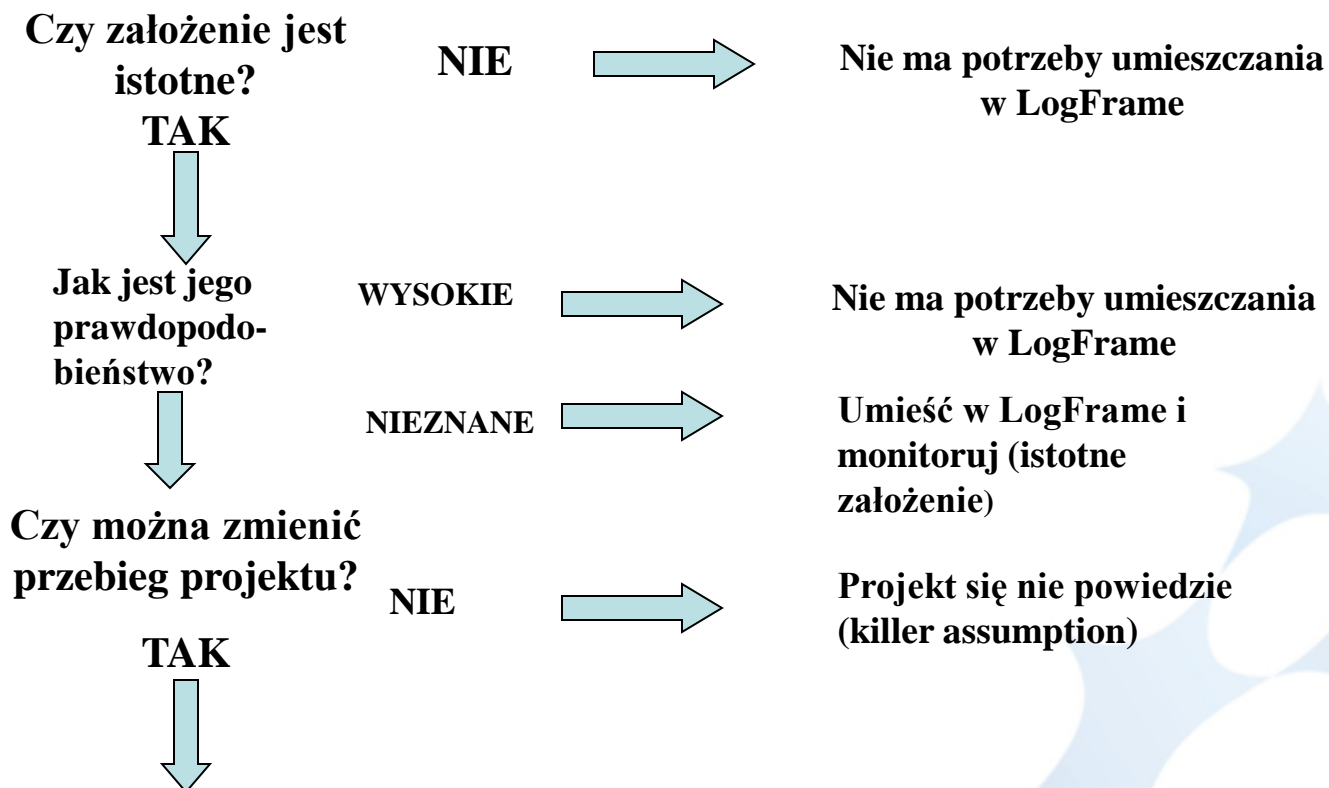
Metoda matrycy logicznej (4)

Kolumna czwarta (Assumptions and Risks – założenia i czynniki ryzyka)

Definicje ograniczeń/uwarunkowań projektu w odniesieniu do istotnych czynników, które są poza kontrolą zarządzających projektem a które są istotne dla pomyślnej jego realizacji i uzyskania założonych rezultatów oraz osiągnięcia założonych celów oraz dla trwałości jego wyników. Chodzi o czynniki, których zaistnienie jest prawdopodobne ale nie całkiem pewne.

Metoda matrycy logicznej

założenia

Przygotowanie planu projektu

- **Działania/metody/zespół**
- **Harmonogram**
- **Budżet**

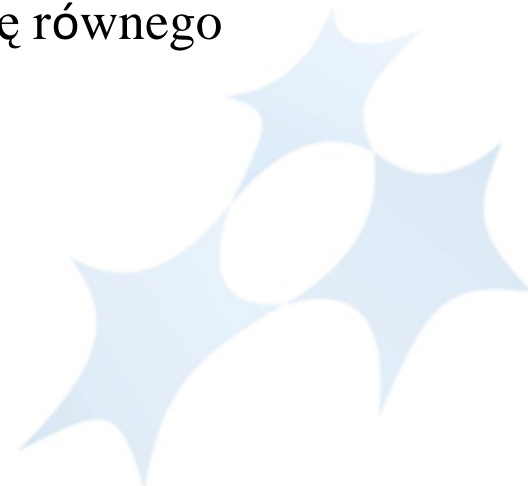

Przygotowanie planu projektu

działanie	harmonogram												Koszty				
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Koszt y osob owe	Koszt y mater iałów	Koszt y doku ment acji	...	Koszt y ogóte m
Działanie 1																	PLN
Poddziałanie 1.1																	
Poddziałanie 1.2																	
Poddziałanie 1.3																	
Działanie 2																	PLN
Poddziałanie 2.1																	
Poddziałanie 2.2																	

IV Grupy docelowe projektu i sposoby ich rekrutacji

- Opisać grupy docelowe projektu oraz uzasadnić ich wybór jako osób objętych wsparciem
- Przedstawić metody rekrutacji uczestników, uwzględniające specyfikę danej grupy oraz wskazać, iż proces rekrutacji uwzględnia zasadę równego traktowania, w tym kobiet i mężczyzn

V Opis działań projektu oraz podział na etapy ich realizacji

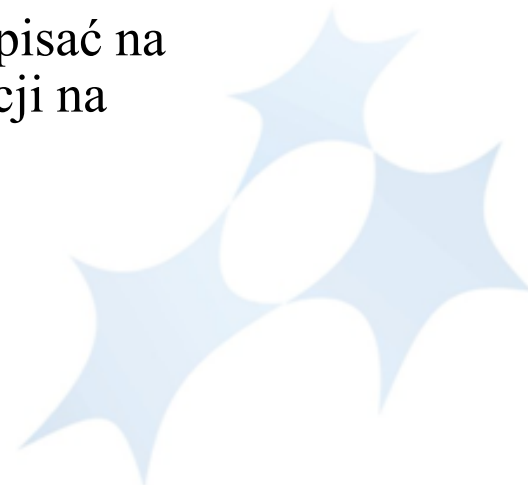
Działania – czynności (środki) podejmowane w celu osiągnięcia rezultatów

- Opisać realizowane działania w ramach projektu oraz przedstawić i uzasadnić podział działań na poszczególne etapy
- Podjęte działania muszą być adekwatne do przyjętego celu i mieć uzasadnienie w analizie potrzeb
- Podejmowane działania w projekcie należy opisać zgodnie z chronologią zadań wskazaną w budżecie i harmonogramie

VI Harmonogram projektu

Należy każde z działań zdefiniowanych uprzednio rozpisać na poszczególne składowe oraz określić okres ich realizacji na poszczególne miesiące

VII Zakładane rezultaty projektu

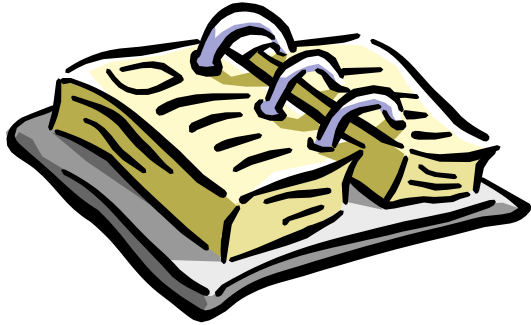
Rezultaty – efekty podejmowanych działań

- Należy opisać zakładane rezultaty projektu
- Rezultaty należy podać w ujęciu twardym i miękkim
- Opisać trwałość rezultatów projektu, w szczególności w odniesieniu do pośrednich celów projektu, w tym wpływ projektu na sytuację regionie

VIII Potencjał ludzki i techniczny oraz doświadczenie Projektodawcy w realizacji podobnych przedsięwzięć

- Opisać zasoby ludzkie przeznaczone na realizację projektu. CV osób merytorycznie i administracyjnie (kierownik projektu) zaangażowanych w projekt muszą posiadać kwalifikacje i doświadczenie gwarantujące prawidłową realizację projektu.
- W przypadku nie wyznaczenia osobowego personelu kluczowego zaangażowanego w projekt, należy szczegółowo opisać wymagania wobec przyszłego kandydata.

- Szczegółowo opisać potencjał techniczny potrzebny do realizacji projektu, taki jak np. dostępność sal, sprzętu itp.
- Opisać, jakie jest doświadczenie Projektodawcy (partnerów, jeśli występują) przy realizacji projektów o podobnej tematyce – należy opisać projekty realizowane w okresie ostatnich lat, których tematyka nawiązuje do rodzaju wsparcia oferowanego w ramach niniejszego projektu, w tym cele projektu i wielkość grupy docelowej, wartość projektu, okres realizacji oraz wskazać, czy zostały osiągnięte zakładane rezultaty.

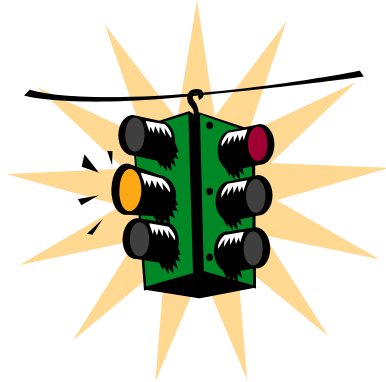
IX Partnerzy

- Scharakteryzować partnera w projekcie (jeśli występuje): jego potencjał do realizacji projektu, doświadczenie w realizacji podobnych przedsięwzięć i zaangażowanie w projekt
- Szczegółowo opisać podział zadań między partnerami w projekcie

X Zarządzanie projektem

- Opisać sposób zarządzania projektem, w szczególności zadania poszczególnych osób odpowiedzialnych za zarządzanie projektem
- Opisać sposoby komunikacji między personelem zaangażowanym w projekt
- Opisać strukturę zarządzania projektem ze szczególnym uwzględnieniem roli partnerów i podwykonawców (jeżeli występują)

XI Potencjalne ryzyka w realizacji projektu

Zidentyfikować potencjalne ryzyka w realizacji projektu oraz podać sposoby ich zmniejszenia oraz sposoby reakcji na ich ewentualne wystąpienie

Wskaźniki

- **Trafne** dostosowane do charakteru projektu oraz oczekiwanych efektów
- **Mierzalne** wyrażone w wartościach liczbowych, procentowych
- **Wiarygodne** niezależne, reprezentatywne i możliwe do łatwej weryfikacji
- **Dostępne** łatwe do uzyskania

- **Zawsze istnieją różnice między planem a przebiegiem realizacji**
- **Nie chodzi o to, aby ich uniknąć, ale aby pozostawały pod stałą kontrolą**

XII Kosztorys przedsięwzięcia (budżet projektu)

Budżet projektu składa się z dwóch elementów – budżetu zadaniowego będącego podstawą rozliczenia wydatków oraz budżetu jednostkowego będącego podstawą do oceny kwalifikowalności i racjonalności wydatków.

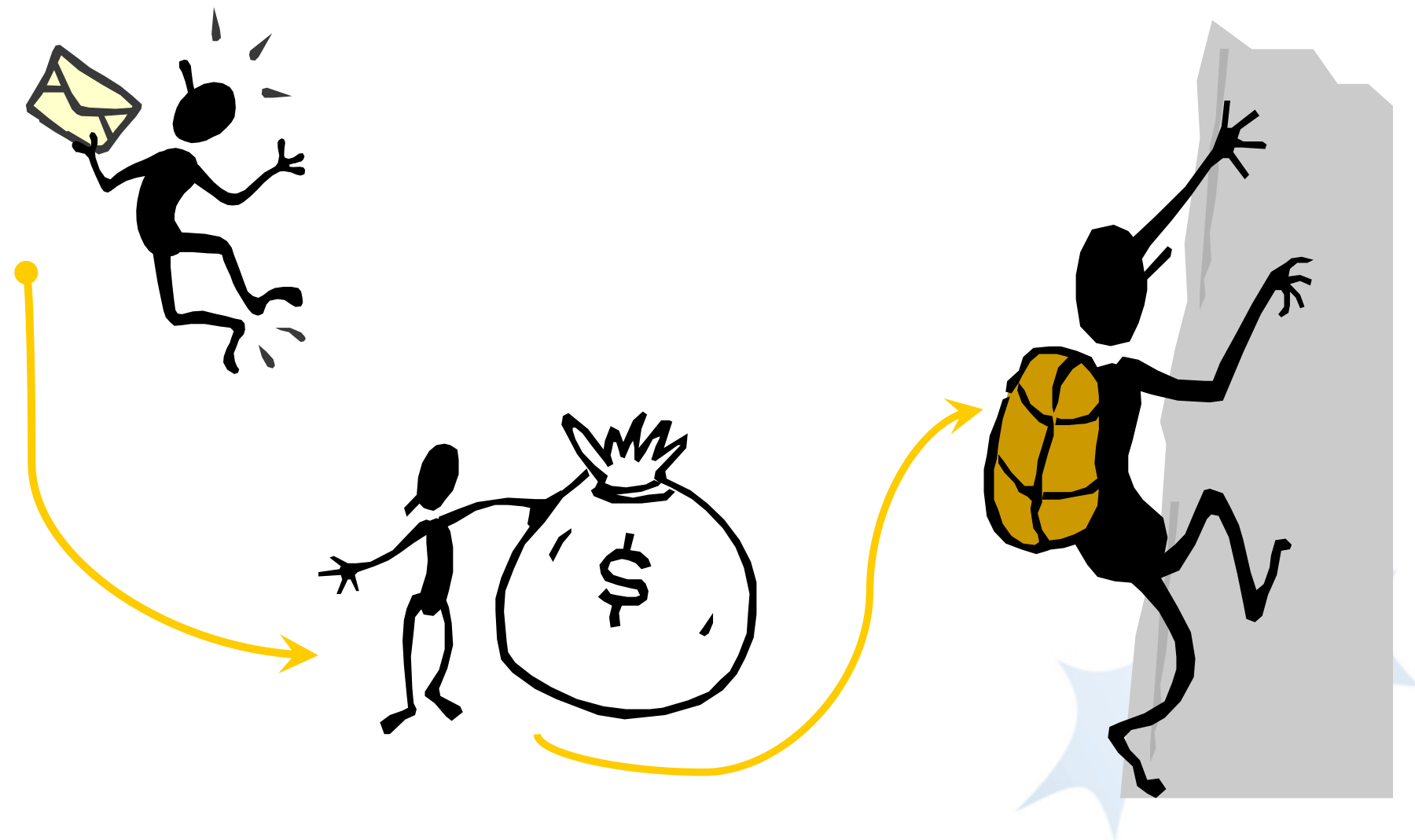

- **W budżecie ujmowane są tylko wydatki kwalifikowalne.**
- **Budżet ma charakter zadaniowy i powinien odzwierciedlać działania zaplanowane w ramach projektu.**
- **W koszty bezpośrednie należy wpisać koszty realizacji poszczególnych działań.**
- **Koszty pośrednie stanowią część kosztów wnioskodawcy, które nie mogą zostać bezpośrednio przyporządkowane do konkretnego zadania realizowanego w ramach projektu.**

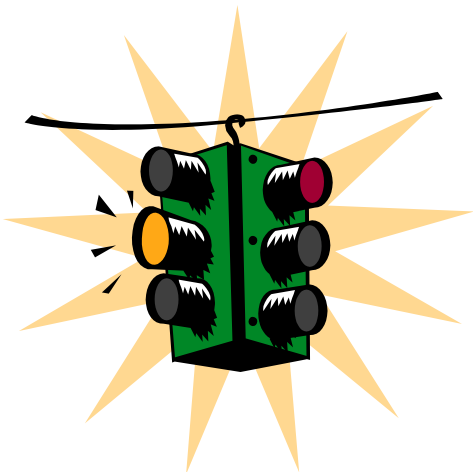

Podstawowe błędy w przygotowaniu projektu

- 1. Brak związku projektu z celami programu**
- 2. Założenie, że organizacja i jej cele są znane**
- 3. Ogólnikowy styl prezentacji, brak konkretów**
- 4. Niepełne przedstawienie projektu**

5. Zbyt szerokie lub zbyt wąskie zrozumienie projektu

6. Niedomówienia

7. Zbyt specjalistyczne przedstawienie problemu

8. Braki formalne

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Justyna Wieprzkowicz

Centralny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich

ul. Żurawia 3/5, 00-503 Warszawa
tel. 22 626 06 32/33 faks 22 745 05 45

punktinformacyjny@cpe.gov.pl

www.funduszeuropejskie.gov.pl